

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра педагогіки і психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
“ 03 ” “ 09 ” 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогічна деонтологія

Напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта

Педагогічний інститут

2015 – 2016 навчальний рік

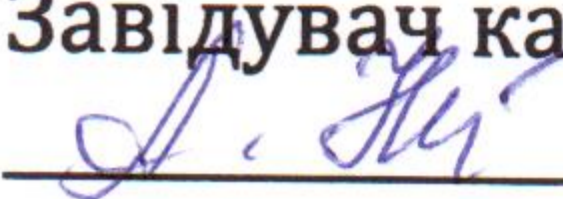
ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів за напр. підгот. 8.01010201 "Початкова освіта"] / уклад. С.П.Паламар – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 18 с.

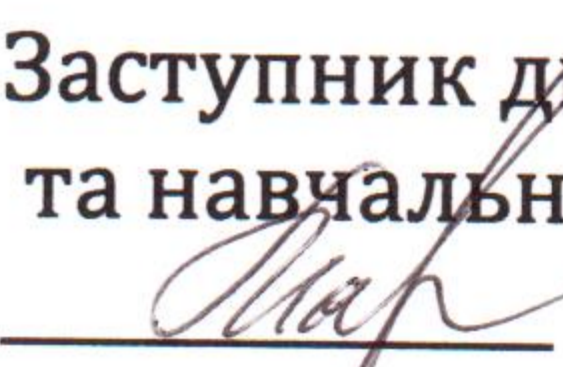
Розробник:

Світлана Павлівна Паламар, к. пед. н., доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол № 1 від «02» вересня 2015 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології
 Г.І.Іванюк

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи
 М.А.Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2015 рік

© Педагогічний інститут, 2015 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма навчальної дисципліни.....	8
<i>Змістовий модуль 1. Педагогічна деонтологія як наука про норми професійної діяльності вчителя</i>	<i>8</i>
<i>Змістовий модуль 2. Педагогічна етика як детермінанта соціально-психологічного розвитку суб'єктів навчально-виховного процесу</i>	<i>9</i>
IV. Плани семінарських занять.....	12
V. Завдання для самостійної роботи. Карта самостійної роботи студента.....	12
VI. Система поточного та підсумкового контролю	14
VII. Методи навчання.....	17
VIII. Методичне забезпечення курсу.....	17
IX. Рекомендована література.....	17
X. Навчально-методична картка курсу.....	18

Пояснювальна записка

Професіоналізм учителя вимірюється не тільки результативністю навчальних знань і вмінь учнів, а й культурою самого вчителя, морально-психологічною атмосферою у класному колективі, рівнем емоційного комфорту педагога та учнів, особистісного ставлення до учнів. Забезпеченню розвитку цих складових професіоналізму педагога сприяє усвідомлення майбутнім учителем моральних засад педагогічної професії і дотримання ним відповідних етичних норм професійної діяльності. Саме цим потребам і відповідає навчальний курс «Педагогічна деонтологія», стрижнева ідея якого – розуміння студентами етики вчительської професії як квінтисенції культури, провідного чинника професійного розвитку і вдосконалення.

Сьогодні постановка питання професійної етики вчителя – це спроба розібратись у завтрашньому дні школи. Тому підготовка сучасного вчителя у вищому навчальному закладі повинна бути зосереджена саме на формуванні суб'єкта культури, здатного до етично адекватної поведінки у складних, мінливих і неоднозначних ситуаціях педагогічної дійсності.

Мета навчальної дисципліни – формування у майбутніх вчителів етичної компетентності через засвоєння нормативних засад, розвиток і саморозвиток професійно-етичної культури на рефлексивній основі.

Завдання курсу:

- розкриття соціальної та виховної значущості дотримання вчителем норм педагогічної етики у професійній діяльності;
- ознайомлення майбутнього вчителя з принципами, нормами і правилами професійно-педагогічної поведінки і чітке її засвоєння;
- формування моральних цінностей вчительської професії та відповідних якостей педагога;
- розвиток у майбутніх вчителів етичної культури на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу своїх вчинків;
- визначення типових помилок педагогічної поведінки, пов'язаних із порушенням норм педагогічної моралі;
- розкриття особливостей етичної поведінки вчителя при розв'язанні складних педагогічних ситуацій: розробка алгоритму індивідуальної педагогічної взаємодії.

Курс «Педагогічна деонтологія» спрямований на формування у студентів таких професійних **компетентностей**:

- 1) ключових, необхідних для виконання будь-якої професійної діяльності (інформаційно-комунікативні, соціально-трудова, мовні, культурні, здатність вчитися);

- 2) базових, що відображають специфічний характер педагогічної діяльності (організаційний, дидактичний компоненти, здатність до педагогічного мислення, когнітивно-креативний, психологічний, оцінювальний, консультативний компоненти і здатність виробляти сміливе, гнучке мислення в пошуках оптимального вибору форм і методів навчально-виховної діяльності, здатності до розвитку впродовж усього життя);
- 3) соціально-предметних компетентностей (рівень володіння педагогічною етикою і розвиток дослідницької компетентності викладача);
- 4) методичної компетентності – здатності самостійно конструювати навчальний процес, знаходження обґрунтованого рішення будь-якого виховного завдання, орієнтація на розвиток студентів і саморозвиток та, зокрема, формування таких компетенцій:
 - дидактичної;
 - діагностичної;
 - прогностичної;
 - організаторської;
 - комунікативної;
 - виховної;
 - дослідницької.

Робоча навчальна програма складена на основі навчальної програми для вищих педагогічних навчальних закладів, розробленої Л.Л.Хоружою (Педагогічна деонтологія: Навчальна програма для вищих педагогічних навчальних закладів (за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу). – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2007. – 22 с.)

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Нормативна
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»	Рік підготовки: 3-й
Змістових модулів – 2		Семестр: 5-й
Загальна кількість годин – 72	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції - 16 год.
Тижневих годин для денної форми навчання:		Семінарські - 12 год.
аудиторних – 2		Самостійна робота - 40 год.
самостійної роботи студента – 2		Модульний контроль - 4 год.
		Вид контролю: ПМК (залік)

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторні	Лекційні	Семінарські	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1							
ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО НОРМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ							
1	Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку педагога	10	4	2	2	6	
2	Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності вчителя	10	4	2	2	6	
3	Характеристика професійних моральних норм діяльності вчителя. Педагогічні табу	14	6	4	2	8	
7	Модульний контроль	2					2
Разом за змістовим модулем 1		36	14	8	6	20	2
Змістовий модуль 2							
ПЕДАГОГІЧНА ЕТИКА ЯК ДЕТЕРМІНАНТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ							
4	Особливості професійної етики вчителя у різних сферах його суб'єктно-суб'єктних взаємин (з урахуванням профілю і специфіки педагогічної діяльності вчителя початкової школи)	12	6	4	2	6	
5	Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях	10	4	2	2	6	
6	Технологія індивідуального педагогічного впливу вчителя на учнів згідно з нормами педагогічної етики	12	4	2	2	8	
	Модульний контроль	2					2
Разом за змістовим модулем 2		36	14	8	2	20	2
Усього годин		72	328	16	12	40	4

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО НОРМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Тема 1. Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку педагога (2 год.)

Характеристика генезис розвитку поняття “педагогічна деонтологія. Цілі та завдання педагогічної деонтології як науки про професійну поведінку вчителя. Об’єкт і предмет педагогічної деонтології (дослідження сукупності формалізованих і неформалізованих норм професійної поведінки та діяльності вчителя).

Вимога до професійної поведінки сучасного вчителя і зміна їх у процесі історичного розвитку суспільства і школи. Особливості нормативно-рольових функцій педагогічної професії. Специфіка педагогічної діяльності (з урахуванням предметної спеціалізації).

Проблеми морального розвитку особистості у працях Л.Колберга та Е.Фрома.

Основні питання теми: педагогічна деонтологія, професійна поведінка вчителя, норми професійної поведінки, норми професійної діяльності, специфіка педагогічної діяльності.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4

Додаткова: 5

Тема 2. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності вчителя (2 год.)

Педагогічна етика як галузь професійної етики. Сутність та функції педагогічної етики як системи моральних вимог до особистості вчителя. Взаємозв’язок педагогічної етики з поняттями “мораль”, “духовність”, “педагогічна культура”. Феномен педагогічної етики.

Філософські основи педагогічної етики. “Золоте” правило моралі. Педагогічний потенціал релігійних цінностей і заповідей. Генезис розвитку етико-педагогічних ідей у працях вітчизняних та зарубіжних учених.

Етичні погляди педагогів-гуманістів: Я.Корчака, К.Д.Ушинського, В.О.Сухомлинського, С.Русової та інших.

Основні критерії педагогічної етики: любов до дітей, повага до їх гідності, педагогічна справедливість, педагогічний обов’язок, професійна честь, совість, педагогічний авторитет тощо.

Характеристика принципів педагогічної етики. Поняття педагогічний такт” і його значення в діяльності вчителя. Педагогічна толерантність.

Основні поняття теми: професійна етика, педагогічна етика, мораль, духовність, педагогічна культура, педагогічний обов’язок, педагогічний авторитет, принципи педагогічної етики.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4

Додаткова: 5, 7

Тема 3. Характеристика професійних моральних норм діяльності вчителя. Педагогічні табу (4 год.)

Професійні норми як історично встановлені стандарти професійної поведінки і діяльності. Гуманізм як нормативна основа педагогічної професії. Загальні, часткові та рамкові норми, норми-ідеали. Структура рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов’язки. Конкретно-історичний характер розвитку норм професійної поведінки вчителя.

Зміст основних нормативних вимог до вчителя та їх характеристика: любов до дітей, повага до людської гідності, відповідальність, чесність, толерантність тощо.

Аналіз існуючих кодексів професійної етики вчителя в Україні та за її межами: позитивні і негативні аспекти.

В.О.Сухомлинський про 10 педагогічних табу. Їх характеристика.

Основні поняття теми: професійні норми, стандарти професійної поведінки, стандарти діяльності, нормативні вимоги, кодекс професійної етики вчителя, педагогічні табу.

Рекомендована література:

Основна: 2, 3, 4

Додаткова: 5, 7

Змістовий модуль II. ПЕДАГОГІЧНА ЕТИКА ЯК ДЕТЕРМІНАНТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 4. Особливості професійної етики вчителя у різних сферах його суб’єктно-суб’єктних взаємин (з урахуванням профілю і специфіки педагогічної діяльності вчителя початкової школи) (4 год.)

Характеристика основних сфер діяльності вчителя (діти, їх батьки, педагогічна діяльність, власне “Я”, колеги й адміністрація) та етико-нормативні особливості його поведінки.

Педагогічна етика вчителя початкової школи в контексті вікових і психологічних особливостей школярів.

Цінності і мотиви педагогічної діяльності, їх вплив на формування етичної центрації педагогічної дії. Особливості сприйняття учня з позиції “він інший”, “він маленька особистість, що розвивається”, “ми взаємодіємо як рівні” та ін.

Зміст педагогічної етики вчителя у процесі реалізації ним основних навчально-виховних завдань.

Етикет у професійній культурі вчителя, його основні норми і принципи.

Основні поняття теми: педагогічна діяльність, педагогічна етика, етична центрація, сприйняття.

Рекомендована література:

Основна: 2, 3

Додаткова: 5, 7

Тема 5. Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях (2 год.)

Педагогічна ситуація і педагогічна задача. Моральні конфлікти: типові причини виникнення та способи їх подолання. Характеристика основних суперечностей, що виникають у навчально-виховному процесі. Етичні засади розв’язання педагогічних задач.

Моральна оцінка як орієнтир вчителя для вибору професійної поведінки та дій у складних педагогічних ситуаціях. Вимогливість і чуйність – основа етичного підходу до учня.

Особливості взаємодії педагога та учнів. Соціально-психологічна природа спілкування. Особливості професійної комунікації. Особливості монологічного і діалогічного спілкування вчителя з учнями. Виявлення вчителем несприятливих факторів і негативних наслідків помилкових, афективних дій у педагогічній діяльності. Характеристика ускладнень вчителя при розв’язанні моральних дилем. Класифікація типових помилок етико-педагогічної поведінки молодих учителів.

Самоаналіз, самооцінка і рефлексія як психологічні основи розвитку педагогічної етики вчителя. Корекційна програма діяльності вчителя щодо створення емоційного настрою у навчальному процесі та регуляції власної поведінки на уроках.

Основні поняття теми: педагогічна ситуація, педагогічна задача, моральні конфлікти, моральна оцінка, моральна дилема, етико-педагогічна поведінка.

Рекомендована література:

Основна: 2, 3, 4

Додаткова: 6, 7

Тема 6. Технологія індивідуального педагогічного впливу вчителя на учнів згідно з нормами педагогічної етики (2 год.)

Прийоми індивідуальної педагогічної дії (творення і гальмування) та їх характеристика. Дотримання вчителем принципів педагогічної етики – важлива передумова використання прийомів індивідуальної взаємодії.

Алгоритм відбору прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії як основа етичного впливу вчителя на учня.

Вибір тактики поведінки в ситуаціях морального вибору відповідно до основних принципів педагогічної етики. Використання педагогічних засобів при розв'язанні різноманітних ситуацій шкільного життя: порушення дисципліни на уроці, перерві; ворожі стосунки між ровесниками; байдуже ставлення до справ колективу тощо.

Емоційно-вольове регулювання вчителем свого психічного стану та дій. Діагностичні методики щодо оцінки ефективності педагогічної взаємодії вчителя.

Основні поняття теми: педагогічна взаємодія, принципи педагогічної етики, ситуації морального вибору, педагогічні засоби.

Рекомендована література:

Основна: 2, 3

Додаткова: 6, 7

IV. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ретроспективний огляд ідей педагогічної етики у працях видатних педагогів і мислителів минулого	2
2	Професійна етика вчителя як змістова основа педагогічної деонтології	2
3	Етичні норми професійної поведінки вчителя	2
4	Роль педагогічної етики вчителя у реалізації основних прав і свобод дитини	2
5	Особливості етичної поведінки вчителя в різних сферах його суб'єктно-суб'єктних взаємин у школі	2
6	Педагогічна етика та технологія використання прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії	2

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку педагога. 1. На основі праць видатних вчених і педагогів зробити ретроспективний аналіз етико-педагогічних ідей в історії педагогічної думки	6	5
2	Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності вчителя. 1. Розробити глосарій основних понять педагогічної етики	6	5
3	Характеристика професійних моральних норм діяльності вчителя. 1. Проаналізуйте відповідні статті Закону України "Про освіту" та Кодексу законів "Про працю" щодо юридичної відповідальності вчителя за порушення норм педагогічної етики	8	5

4	<p>Особливості професійної етики вчителя у різних сферах його суб'єктно-суб'єктних взаємин (з урахуванням профілю і специфіки педагогічної діяльності вчителя початкової школи).</p> <p>1. Підготувати реферативне повідомлення на одну із запропонованих тем: “Моральні аргументи “за” і “проти” покарання як методу педагогіки”; “Совість – моральний регулятор поведінки вчителя”</p>	6	5
5	<p>Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях.</p> <p>1. Підготувати усне повідомлення, обґрунтувавши в ньому роль етичних знань у професійному становленні педагога початкової школи.</p> <p>2. Скласти анотацію на одну з прочитаних книг на педагогічну тематику, зазначивши різні способи виявлення вчителем педагогічної етики.</p>	6	5
6	<p>Технологія індивідуального впливу вчителя на учнів згідно з нормами педагогічної етики.</p> <p>1. Підготувати кілька (3-4) педагогічні ситуації, які стосуються проблем педагогічної етики у навчально-виховному процесі початкової школи.</p> <p>2. Підготувати огляд наукових публікацій з журналу “Педагогіка толерантності”, які стосуються проблеми педагогічної етики.</p>	8	5
	Разом	40 год.	30 бал.

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно навчально-методичної карти, де зазначені види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну чотирибальну та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	6	6
3.	Робота на семінарському занятті	10	6	60
4.	Самостійна робота	5	6	30
5.	МК	25	2	50
6.	Максимальна кількість балів			154

Коефіцієнт до розрахунку – $154 : 100 = 1,54$

Розподіл балів, що отримують студенти за вивчення тем модулів

Поточне оцінювання та самостійна робота					
ЗМ 1			ЗМ 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6
17	17	18	18	17	17
МКР 1 – 25			МКР 2 – 25		
Максимальна кількість балів – 154; коефіцієнт – 1,54					

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«задовільно»	E
69 – 74		D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакаларів

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою Університету (бали)	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.	90-100	«відмінно»
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.	82-89	«добре»
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) із незначною кількістю помилок.	75-81	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.	69-74	«задовільно»
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).	60-68	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.	35-59	«незадовільно»
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.	1-34	

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна), пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.
- **Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки.
- **Практичні:** вправи, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.

- 2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:** індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; пізнавальні ігри; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальна програма.
2. Робоча навчальна програма.
3. Навчальні посібники.
4. Опорні конспекти лекцій.
5. Добірка контрольних, тестових завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
6. Мультимедійні презентації.

IX. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Малахов В.А. Етика: курс лекцій: навч. посіб. – 3 вид. – К.: Либідь, 2001. – 384 с. (бібліотека Інституту).
2. Хоружа Л.Л. Етичний розвиток педагога: навч. посіб. / Л.Л.Хоружа. – К.: Академвидав, 2012. – 208 с. (бібліотека Інституту).
3. Хоружа Л.Л. Педагогічна деонтологія: навч. – метод. посіб. / Л.Л.Хоружа. – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2008. – 96 с. (бібліотека Інституту).
4. Хрестоматія з української класичної педагогіки: К.Ушинський, С.Русова, А.Макаренко, Г.Ващенко, В.Сухомлинський: навч. посіб. для студентів вищих навч. закл. / Уклад. В.П.Кравець, О.І.Лишко. – К.: Грамота, 2008. – 768 с.

Додаткова

5. Людські цінності і толерантність у сучасному світі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів: матер. Міжнарод. наук.-практ. конфер. (16 листоп., м.Київ) / М-во освіти і науки, молоді і спорту України, Київ. Ун-т ім. Б.Грінченка [та ін.]; за заг. ред. В.О.Огнев'юка; [редкол. В.О.Огнев'юк, Л.Л.Хоружа, С.О.Сисоєва, Н.М.Віннікова]. – К.: Київ. Ун.-т ім. Б.Грінченка, 2011. – 280 с.
6. Хоружа Л.Л. Кмітливість і дотепність як прояви етичної поведінки молодших школярів / Л.Л.Хоружа // Початкова школа. – 2008. - №1. – С. 59-62.
7. Хоружа Л.Л. Педагогічна етика вчителя та розвиток мислення молодших школярів / Л.Л.Хоружа // Початкова школа. – 2008. - №7. – С. 23-24.

Х. Навчально-методична карта дисципліни "Педагогічна деонтологія"
 Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., МКР – 4 год., самостійна робота – 40 год., ПМК

Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО НОРМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ.		ПЕДАГОГІЧНА ЕТИКА ЯК ДЕТЕРМІНАНТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	
77 балів		77 балів	
Модулі	1	5,6	7
Назва модуля	Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку педагога	Особливості професійної етики вчителя у різних сферах його суб'єктно-суб'єктних взаємин (з урахуванням профілю і специфіки педагогічної діяльності вчителя початкової школи)	Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях
Кількість балів за модуль	2	3,4	8
Лекції	2	3,4	7
Теми лекцій	Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку педагога	Характеристика професійних моральних норм діяльності вчителя. Педагогічні табу	Технологія індивідуального педагогічного впливу вчителя на учнів згідно з нормами педагогічної етики
Теми семінарських занять	1 бал	2 бали	1 бал
Ретроспективний огляд ідей педагогічної етики у працях видагних педагогів і мислителів минулого	11 балів	Етичні норми професійної поведінки вчителя	Особливості етичної поведінки вчителя в різних сферах його суб'єктно-суб'єктних взаємин у школі
Професійна етика вчителя як змістова основа педагогічної деонтології	11 балів	2 бали	1 бал
Роль педагогічної етики вчителя у реалізації основних прав і свобод дитини	11 балів	5	11 балів
Педагогічна етика та технологія використання прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії	11 балів	5	11 балів
Самостійна робота	5	5	5
Види поточного контролю	25 балів	25 балів	25 балів
ПМК	залік		

Дисципліна з ПМК 154 : 100 = 1,54